

HALKEVLERİ

Bülteni 2020 Haziran

Giriş Yazısı

Sermayenin
Yeni Normali
Oluşurken

İşçi Hareketi

Hedef, Yeni Denetim ve
Gözetim Mekanizmaları
Oluşturmak

İşçi Hareketi

Sermaye Kendi
Yeni Normalini
Örgütüyor

Ekoloji

Olimpos'un
Ateşinde
Yanasıcalar

Gıda

Gıda Egemenliği
İçin İlk Adımlar

Spor

Ligler
Başlarken

Sermayenin 'Yeni Normali'

halkevleri

Sermayenin Yeni Normali Oluşurken

AKP iktidarı sermayenin ihtiyaçları noktasında yeni normaline dönüş kararı aldı. Günlük vaka sayısının hala bin civarında olduğu, Anadolu'nun bir çok kentinde çok sayıda lokal karantina bölgelerinin ilan edilmeye devam ettiği bir süreçte iktidar 1 Haziran itibarıyla normale dönüşü ilan etti. Sermaye düzeni şöyle karar aldı; ölen ölecek kalan sağları sömürmeye devam edeceğiz.

Kuşkusuz bu karar sadece ülkemiz egemenlerinin ve sermayenin kararı değil. Kapitalizmin küresel çaptaki bekası için ana merkezler başta olmak üzere bu normale dönüş kararları birçok ülkede uygulanmaya başladı.

En az önümüzdeki bir yıl olmak üzere işçi sınıfı salgın hastalık tehlikesi altında sermaye düzeninin yeni normalinde çalışmaya devam edecek. Pandemi koşullarında ABD'ye de sıçrayan isyan dalgası gösteriyor ki tüm dünya halkları kapitalist sistemi her zaman olduğundan çok farklı ve yıkıcı bir şekilde sorguluyor. Bugün sosyalizm ve onu kuracak sınıfın gerçek hareketini yaratmanın olanakları her zamankinden daha fazla önümüzde duruyor.

Halkevleri bülteninin 4. Sayısı bir yandan süren mücadeleler, dayanışmalar öte yandan sermayenin süren yağması ile ilgili yazılardan oluşuyor.

Tarihin bize mirası Olimpos'un imara açılması ve rant iştahları; kent bostanları çalışması ile hem gıda krizine karşı arayışlara bir cevap hem de dayanışmanın nasıl olabileceği; merakla beklenen liglerin açılması ve endüstriyel futbolun sporu paraya endeksleyen ruhunun salgın hastalık risklerine rağmen sporcuları sahaya sürme istekleri, emek sürecinde yeni gözetim mekanizmalar ve sermayenin yeni normalini bu sayımızın gündemini oluşturuyor.

Hedef; yeni denetim ve gözetim mekanizmalarını geliştirmek

İşçi üzerindeki denetimin artırılması isteği diğer yanıyla patronların emek üzerindeki sömürülerini arttırmalarını içeriyor.

İktidarın otoriter emek rejimi oluşturmaya yönelik attığı adımlar sermaye tarafından yapılan yeni önermelerle geliştiriliyor. Geçtiğimiz haftalarda Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ve MÜSİAD tarafından geliştirilen öneriler de böyle. Diğer yandan ise evden çalışmaya zorunlu olarak geçen şirket idarecilerinin kendilerince geliştirdikleri yöntemleri de atlamamak gerekir.

MESS'in bir yazılım şirketine yaptırdığı MESS-SAFE isimli uygulama işçilerin boynuna takılan bir cihaz. İşçiler bu cihaz sayesinde fiziksel mesafelerini koruyabilecekler! İş yeri içerisinde işçinin attığı her adımı izleyen cihaz diğer işçilerle fiziksel yakınlaşmalarda uyarı verecek.

MÜSİAD ise "İzole Üretim Üsleri" projesini duyurdu. 1000 ailenin ve yaklaşık 4500 kişinin yaşayabileceği şekilde tasarlanan izole üretim üslerinde okul, cami ve marketler bulunacak. İlki 15 Haziran'da Tekirdağ'da açılması planlanan üslerin tedarikten satışa kadarki tüm üretim-ticaret zincirini her türlü kriz koşulunda çalıştırması planlanıyor.

Zorunlu olarak evden çalışmaya geçen özel okul öğretmenleri ve beyaz yakalı şirket çalışanları ise idarecileri tarafından ilkel yöntemlerle denetleme ve gözetleme altında. Özel okullar uzaktan eğitime geçerken öğretmenlerin Zoom ve benzeri sistemler tarafından verdiği dersler okul idarecileri tarafından canlı olarak takip ediliyor. Beyaz yakalılar ise şirket müdürlerinin sürekli olarak görüntülü aramalarından şikayetçi. Bazı yöneticiler durumu abartarak evden müşterisi ile görüşme halindeki çalışanlarını başka bir cihaz üzerinden görüntülü seyrederek denetlemeye çalışıyor.

Önerilen projeler bir yanıyla işçiyi düşünen diğer yanıyla iktidar stratejileriyle uyumlu görünüyor. Sermaye açısından da yeni denetim ve gözetim mekanizmalarının geliştirilmesine uygun. İşçi üzerindeki denetimin artırılması isteği diğer yanı-

la patronların emek üzerindeki sömürülerini artırmalarını içeriyor.

Organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeler gibi projelerden yeterince verim alamadığını düşünen patronlar, işçilerin iş dışında bir şey düşünmesini istemiyor. Patronlar, işçilerin sosyal hayattan özellikle sendikalardan ve devrimcilerden uzak durmaları konusunda kararlılar. İzole üslere imamların girmesi serbest ama sendikalara bu üslerde yer yok. İşçinin çocuğunun okuluna da, eşinin yaptığı alışverişe

de, kıldığı namaza da patron hâkim olmak istiyor.

Daha önce çeşitli öncüllerinin de işçi sınıfı tarihinin notlarında olan bu projelere karşı direnişler ve hak kazanımları yine tarih sayfalarındaki işçi sınıfı başarı hikayelerinde mevcut. Teknolojik ve dijital alanda yaşanan gelişmelerin işçi sınıfı aleyhine kullanılmasına engel olmalıyız. Sermayenin yeni köle merkezleri projesini ters çevirip patronların aleyhine çevirmeliyiz.

Sermaye kendi “Yeni Normalini” örgütlüyor

Çıkarılan işçi düşmanı bazı yasaları derledik. İşçi sınıfı bu çelişki ve çatışmalara nereden müdahale edebilir? Hiç kuşkusuz dayatılan emek rejimini kırarak. Kendi bağımsız devrimci çizgisini örgütleyerek. Devrimcilere düşen görev ise işçi sınıfını yeni çatışma düzlemine hazırlamak olmalı. Çatlaklar arasına ekeceğimiz küçük fideler hiç kuşkusuz kendi büyürken çatlakları da büyüterek yıkılacak duruma taşıyacaktır.

Pandemi süreci hiç şüphesiz kapitalizmin kendini tartışması, onarması ve yeni stratejiler belirlemesi için “fırsat” doğurdu. Dünya kapitalizminin temsilcileri pandemi öncesi kaldıkları yerden başlamayacaklar. Pandemi sürecinde yaşanan karşılıklı suçlamalar, hazırlanan raporlar, ikili görüşmeler emperyalist dünyada hegemonya savaşını yürüten ABD ve Çin’in pan-

demi sonrası için kendilerine avantaj sağlama girişimlerini açıkça gösteriyor.

Türkiye’de ise TÜSİAD ve MÜSİAD ile simgeleşen tekeli sermaye ile İslamcı sermaye arasındaki hegemonya savaşı yeni duruma uygun pozisyon almaya yöneldi. Tedarik zincirinin önemli bir halkası olmak konusundaki ortak niyet “Kimin tedarik zinciri olmaya yönelmeliyiz?”

” konusunda çelişkiye dönüşmüş durumda. Tekelci sermaye ile İslamcı sermaye arasındaki savaş AKP rejiminde de çelişkileri, çatışmaları ve açmazları çoğaltıyor. Ciddi açmazlar içindeki AKP rejimi otoriter emek rejimi kurulması konusunda sağladığı uzlaşmayı pandemi sonrası belirleyeceği strateji konusunda sağlayabilmiş değil. Konu hakkında çeşitli strateji kuruluşları tarafından hazırlanan raporlar da net bir fikir vermeye uygun değil. Hegemonya savaşı yürüten sermayenin kafası da oldukça karışık, aynı zamanda korku da taşıyor. Alınacak karar bir yandan şirketlerin bir an büyümesine de, küresel akbabalara yem olmalarına da neden olabilir.

Kapitalizmin dolaşım ağlarının kısaltılması, tedarik zincirlerinin çoğaltılması, şirketlerin birleşme ve satın almalarının artması, dijitalizme ve otomasyona hızlıca geçilmesi ilk anda göze çarpan değişimler olacak. Küreselleşme süreci dünyanın en büyük tedarik merkezini Asya ve Çin’de yoğunlaştırdı. Çin’e bağımlı olmaktan rahatsız olan ABD ve Japonya kendi sermaye gruplarına şimdiden Çin’i terk etmeleri, kendi ülkelerine geri dönmeleri ya da dost ülkelere kaymaları konusunda uyardı. Özellikle büyük tüketim merkezleri olan Avrupa’da ve Orta-

doğu’da tedarik konusunda kartlar yeniden karılacak. ABD merkezli ve Çin merkezli şirketler bu pazarları kaybetmemek için yeni stratejiler geliştirmek zorunda olduklarının farkındalar. Avrupa merkezli şirketler ise pandemi sürecinde güç kaybetmiş durumdadır. O nedenle ABD-Çin merkezli şirketler kendilerine Avrupa’da satın alabilecekleri ya da ortak olabilecekleri şirketler aramaya başladı bile.

Pandemi sonrası kendine karlı pozisyon alma isteği sermayenin AKP rejiminden de beklentilerini artırıyor. İktidardan ekonomi içinde düzenleyici rol üstlenerek küresel yatırımcıların çekilmesini istiyor. Örneğin dijital dönüş hızını artıran yerli sermayeye Berat Albayrak’tan 1 milyon yazılımcı projesi ile destek geldi.

E-ticaret noktasında 5 yılda kat edilebilecek mesafenin 5 ayda kat edilmesi ve pandemi sürecinde 5 milyon kredi kartının on-line alışveriş için uygun hale gelmesi yerli sermayenin iştahını kabartıyor. Yalnızca yerli tüketim piyasalarında değil uluslararası e-ticaret piyasasından da pay almak isteyen yerli sermaye, e-ihracatı kolaylaştırılması için lojistik ve taşımacılık alanlarındaki yatırımların artırılmasını da talep ediyor.

Büyük tüketim merkezlerine

coğrafi yakınlık, tedarik zincirlerinin çoğaltılması isteği, lojistik ağların Avrupa ve Ortadoğu'ya uygun olması, acil durumlara müdahale kapasitesi, sağlık sistemindeki "başarı" gibi avantajlardan bahsedilirken sermaye içi çelişki ve çatışmaların aşılammaması, kurulmak istenen otoriter emek rejimi ile ilgili yani ucuz, güvencesiz ve silahsızlandırılmış bir emek rejimi için yeterli adımların atılmaması küresel değer zincirinin önemli bir halkası olmaya ni-

yetlenmiş AKP rejimine şimdilik frene bastırıyor. İşçi sınıfı bu çelişki ve çatışmalara nereden müdahale edebilir? Hiç kuşkusuz dayatılan emek rejimini kırarak. Kendi bağımsız devrimci çizgisini örgütleyerek. Devrimcilere düşen görev ise işçi sınıfını yeni çatışma düzlemine hazırlamak olmalı. Çatlaklar arasına ekeceğimiz küçük fideler hiç kuşkusuz kendi büyürken çatlakları da büyüterek yıkılacak duruma taşıyacaktır.

Olimpos'un sönmeyen ateşinde yanasıcılar

Olimpos Antik Kentinin üzerine kurulu otelleri ve pansiyonları kapsayan bir imar planının yapıldığını yerel basında çıkan haberlerde bir 'müjde' olarak öğrendik. İkinci derece arkeolojik sit alanı üzerinde 'kaçak yapı' olarak inşa edilmiş işletmeler, alanın 3. dereceye düşürülerek yapılan yeni plan çerçevesinde yasal statüye kavuşacak. Önce yağma ve doğa katliamı yapılıyor, yasası arkadan geliyor.

Koruma Kurulu tarafından 2. dereceden 3. derece arkeolojik sit alanına dönüştürülen alan için hazırlanan imar planınının 1/25.000'lik ve 1/5.000'lik kısımları CHP'li Antalya Büyükşehir Belediyesi, 1/1000'lik uygulama imar planı ise yine CHP'li Kumluca Belediyesi tarafından yapılmış. Kültür ve Turizm Bakanlığı da onaylamış. Planın bütün safhaları gerçekleştirilmiş ve Kumluca Belediyesi tarafından 8 Haziran tarihine kadar askıya çıkar-

rılmış. Bu tarihe kadar bir itiraz gelmezse plan yürürlüğe girecek.

Planın kamuoyu tarafından duyulmasından sonra başlayan eleştiriler üzerine Kumluca Belediye Başkanı ile Kültür ve Turizm Bakanı tarafından planın savunulduğu açıklamalar geldi. Oranın mezbelelik olduğu, bölge insanının ve yoksul köylünün düşünülmediği, yapı oranının düşürüleceği, doğanın korunacağı, ekolojik turizm yapılacağı gibi... Ama gerçekler böyle mi?

Gariban köylülerin haklarını korunuyor?

İlk işletmelerin 1985 yılında kurulmaya başlandığı Olimpos-Yazır Mahallesi'nde şimdilerde 70 civarı pansiyon-otel yer alıyor. Yani Olimpos'ta imar planlaması yapılan alan Yazır Mahallesi'nde antik kente uzak bölgedeki pansiyonları değil, denize yakın ve arkeolojik kazı yapılan antik kentin sınırları içinde yer alan pansiyonları kapsıyor.

İmar planı yapılan Olimpos antik kentinin bulunduğu alanda sadece 40'a yakın işletme bulunmaktadır. Toplam 3 - 4 bin arası olduğu söylenen yatak sayısının yüzde 15'i, yapılaşma alanının ise yüzde 10'u sadece 1 işletmeye ait.

İki yıl önce çıkarılan son imar

affi sırasında pansiyon alanlarından çok sayıda alelacele yapılmış yeni yapı için imar affına başvurulmuştur. Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından o günlerde 1. derece arkeolojik sit alanları içine yapılan yapıların imar barışı başvurularının kabul edilmeyeceği açıklanmış, fakat bölge 2. derece sit alanı olduğu için başvurular kabul edilmiştir.

Yapılaşma azaltılıyor mu?

Eski muhtar, pansiyon sahibi ve belediye meclis üyesi seçildiği MHP'den ayrılıp rozeti Mendere's TÜrel tarafından takılıp 2018 yılında AKP'ye geçen, şimdi de iktidar partisinden meclis üyesi olan ve bu planın hazırlanmasında çabası olan Halil Karataş şöyle diyor: "Benim işletmemde yaklaşık 100 yatak var. Bunun yarısını kaybetmeye razıyım." Kumluca Belediye Başkanı da aynı fikirde ve yapılaşma oranının düşürüleceğini söylüyor. Peki, gerçek durum böyle mi?

Açıklanan plana göre 124.888 m² alan pansiyon ve oteller için ayrılmış, 0,30 emsalle 37.464m² inşaat hakkı verilmiş. Bu alanda 24.352 metrekareye 15-25 m² kare arası taş örme su basman üzerine ahşap yapı yapılabilecek. Ayrıca pansiyonların ortak kullanım alanları için 13.112 m² yer ayrılmış. Yapı için verilen alan miktarına bakınca, basit bir hesaplama bile yapı yoğunluğunun azalmasının söz konusu olmadığı, tersine alana en az şimdiki miktarda bir yapının yapılmasının önünün açıldığı görülüyor.

Doğayı ve tarihi koruma amacı var mı?

Kumluca Belediye Başkanı Mustafa Köleoğlu, "Bu plan Olimpos'ta doğanın kurtuluşu olacak." diyor ve daha tartışmalar sürerken, doğanın üzerine hızla çimentodan yapılmış kilitli parke taşından yol yapım işini başlatıyor.

Köleoğlu'nun hazırlattığı uygulama imar planında ekolojik pansiyon ve ekolojik turizm gibi ifadeler bulunuyorsa da, uygulamadaki bilinen bir kitle turizmi örneği ve uygulamanın ekoturizm ile ilgisi yok.

Başkan Köleoğlu açıklamalarında "Buradaki amaç, daha önceden var olan ve halen yapılmakta olan çarpık yapılaşmanın önüne geçmektir, inşaat artışını engellemektir." diyor. Kaçak yapılaşmayı engellemek için, kaçak yapı yapanların isteği ve menfaatleri için imar planı hazırlanmasının nasıl bir belediyeçilik anlayışı olduğu merak konusu. Çünkü kaçak yapı sahiplerine, orman ve tarihi eser alanlarını talan edenlere ne yapılması gerektiği yasalarda açıkça mevcut. Ayrıca Burdur, Isparta, Antalya için hazırlanmış 1/100 binlik planda sit alanları için 0,10 emsal şartı varken, belediye imar planında 0,30 emsal-inşaat hakkı verilmiş. Alt planlar üst plana da aykırı bir özellik taşıyor.

Başkan Köleoğlu, bölgede 36 sondaj yapıldığını ve pansiyonların altında antik kent olmadığını belirtiyor. Sonradan ortaya çıktı ki kepçelerin girebildiği pansiyon bahçelerine 2 metrelik çukurlar kazılmış. 124 dönüm yere 36 çukur kazmışlar. Dönüm başına 1 tane bile düşmüyor. Yörede yaşayanlar birkaç yıl önce çıkan bir yangın sonucu antik bir zeytinya-

ğı atölyesinin toprak kaymasıyla gömüldüğünü ve bu kalıntının imar verilen alanın üst kısmında kaldığını söylüyor ki, o alanın altında kim bilir başka neler var.

Kumluca belediyesinin yaptığı imar planında Olimpos deresinin ıslah edilmesi ve taşkın önleme inşaatlarının da yapılması öngörülüyor. Yani bölgenin doğasına her anlamıyla dokunuluyor.

Göz boyama hamleleri

Bölge için böyle bir plana ihtiyaç olduğunu açıklayan Bakan Ersoy, "Ama ben yine herkes huzurlu olsun diye Cuma günü bir talimat verdim bakanlığa. 'Oraya tekrar bir arkeoloji irdeleme ekibi gönderin, jeo-radara gerek yok ama ek sondaj yapın.' dedim. Ben sonuçta aykırı bir şey çıkacağını sanmıyorum ama herkes emin olsun, içi rahat olsun." dedi. Yani bilimin gerekleri ve doğa için değil; 'bizim içimiz rahat olsun diye' sondaj yaptırılmış.

Bütün bu sondaj-jeo radar süreçlerinin plan hazırlanırken zaten yapıldığı söyleniyordu. Plan askıya çıkmışken neden tekrar sondaj yaptırılır?

Ne yapılabilirdi? Ne oldu?

Bir arkeolojik alan, çevresindeki doğasıyla bir bütündür. Olimpos tarihiyle ve doğasıyla insanlığın

kültürel mirasıdır. Hiçbir özel arazi sahibinin tasarrufuna konu edilmemelidir.

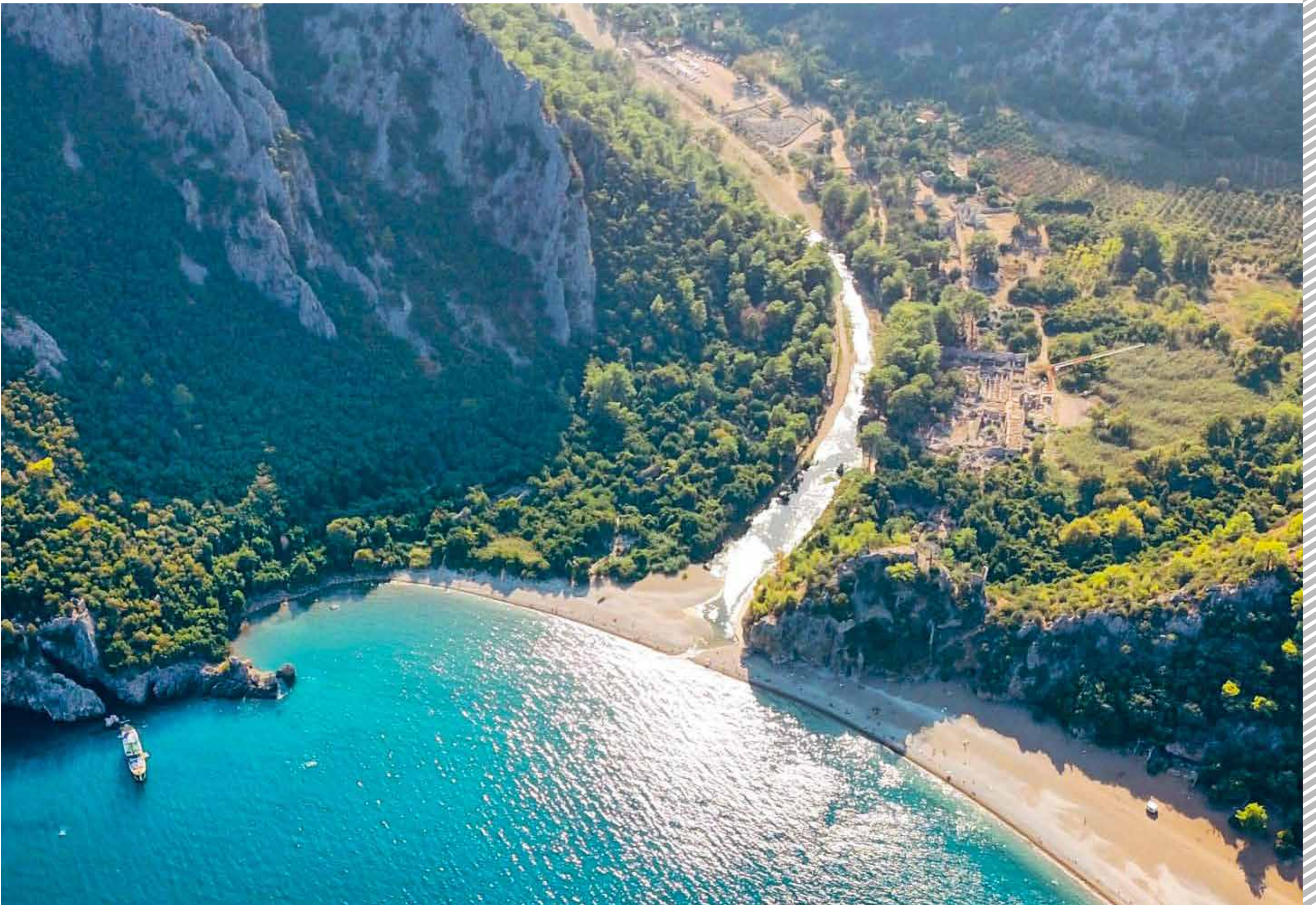
Bölge için başka bir planlama yapılabilir oysa. Mevcut kaçak ve doğaya zarar veren yapılaşmayı minimuma indirecek uzun vadeli bir eylem planı yapılarak, bölge adım adım eko turizme açılabilir. Asfaltın ya da kilitli taş bir yolun, lağım şebekesinin, su ve elektrik şebekelerinin olmadığı (çünkü bunların hepsi doğaya zarar verir) gerçek eko turizme yönelik bir alan olarak tasarlanabilir.

Böylece gerçekten yöre insanının kalkınmasını sağlayan, doğaya ve topluma faydalı bir iş yapılabilir. Bölge konaklamasız alternatif bir turizm alanına da dönüştürülebilir.

Ama bunları yapmak için gerekirse menfaat odakları ile çatışmak, siyasi oy kaygılarından ve rant hesaplarından uzak durmak gerekir.

Mevcut durumun sürmesi ve planın uygulanması halinde Olimpos, artık gençlerin ve düşük gelir gruplarının tatil yaptığı bir yer olmaktan çıkacak, yüksek gelir gruplarının ve yurtdışından gelen turistlerin tatil yaptığı bir yer haline dönüşecek.

Bu imar planı ile işletmecilerin sahip oldukları bir dönüm arsanın değeri milyonlarca dolarlarla ölçülecek bir düzeye geliyor. Bölge insanı tarih, doğa kaybediyor; sayısı sadece 40 tane olan işletme sahipleri kazanıyor.

Gıda egemenliği için ilk adımlar

AKP iktidarı döneminde uygulanan tarım politikalarının yıkıcı ve bağımlılığı artırıcı sonuçları en çok pandemi sürecinde korku yarattı. Üretimden vazgeçilen geniş tarım arazileri, buğdayından samanına kadar birçok üründe dışa bağımlılık, katlanarak büyüyen çiftçi borçları ve uluslararası gıda tekellerinin memlekete iyice yerleşmeleri pandemi sürecinde “gıda krizini” gündeme getirdi.

AKP'nin tarım politikaları ve tohum tekelleri üreticileri hibrit tohumlara mahkûm bıraktı. Elde ettiği üründen yeniden ürün elde edemeyen üreticiler tohum tekellerine bağımlı hale getirildi. Kendi kendine yeten dünyanın nadir ülkelerinden biri iken tarım ve gıda konusunda bağımlı bir ülkeye dönüştük.

İhtiyaç duyulan gıdayı kendileri üretmeyi hedefleyen Halkevçiler memleketin dört bir yanında harekete geçti. Halkevleri Gıda ve Tarım Komisyonu oluşturuldu. Halk Bes-Koop üzerinden kurulan geniş üretici ağları ile eğitim ve tartışmalar yürütülmeye başlandı. Koope-ratifçilikten, kent bostanlarına kadar birçok konu yeniden masaya yatırılıyor.

İşin pratik kısmında ise Artvin Kemalpaşa ve Bolu Halkevleri ilk adımları attı. Halkevçiler şirketleşen, emek sömürsüne ve bağımlılık ilişkilerine mahkûm bırakılan Anadolu topraklarında kolektif dayanışmanın, üretimin ve bölüşümün yeni tarihini yazmak üzere yola çıktı.

Kemalpaşalılar hibrit tohuma karşı ata tohumu yetiştirecek.

Kemalpaşa Halkevi, Kemalpaşa Belediyesi ve halkı kendi yerli tohumlarını üretmek, çoğaltmak ve dağıtmak üzere Kemalpaşa'da toprağa ilk tohumları attı. Kemalpaşalı bir yurttaş tarafından tahsis edilen araziye Artvin Belediyesi tarafından verilen fideler Kemalpaşalılar tarafından ekildi. Ekim esnasında mahalleliler atalık tohumlarını getirerek ekime destek verdi. Halkevçiler oluşturulan bostanda amaçlarının ata tohumlarını çoğaltmak,

hibrit tohumlarla mücadele etmek olduğunu belirttiler. Halkevçiler, yeniden kendini tohumlarını çoğaltmayı ve sağlıklı organik ürünler üretmeyi hedefliyor. Bu sene sadece tohum alacaklarını belirten Kemalpaşalılar, alınan tohumları köylere dağıtarak bostanları çoğaltmayı düşünüyor.

Bolulular kolektif emeği örgüt-lüyor

Bolu Halkevi'nin çağrısıyla bir araya gelen Bolular ise kendi bostanlarını kurdular. Bolulu Halkevçiler, sofralarımıza gelen gıdaların hangi süreçlerden geçtiğini herkese anlatmak, fabrikadan bantta üretim dışında da gıda üretimi yapılabildiğini göstermek gibi amaçlarla bostanı kurdular. İnsanların ellerinin toprağa değmesinin ve üretimin her aşamasında kolektif emeğin örgütlenerek bir kültür oluşturulmasının önemine değinen Halkevçiler, bostanlarına isteyen herkesin gelerek üretim aşamasına katılabileceğini söylüyorlar. Bostanda çalışılacak günleri duyuran Halkevçiler üretilen ürünleri ihtiyaç sahiplerine ve üretim sürecine emek verenlere dağıtmayı planlıyor.

Ligler Başlarken

Liglerin açılması, şampiyonluk heyecanının kaldığı yerden devam etmesi çoğumuzun beklediği şey. Hafta sonlarını iple çeker, ya statta ya bir kafede ya da arkadaşlarla evde toplanıp bir kaçak yayından tuttuğumuz takımın maçlarını izlerdik. Hatta bazen tuttuğumuz takımın haricinde de birçok maçı izlerdik. Aralarda Şampiyonlar Ligi'nin eşsiz karşılaşmalarını da eklerdik bu heyecana.

Hafta sonu karşılaşmaları iş yerinde, okulda, mahallede pazar-tesinde sohbetlerimizi oluştururdu. "Ezeli rakibimiz" yenilmişse o takımı tutan arkadaşlarımıza hafta boyunca takılırdık.

Ancak Dünya'da yaşanan koronavirüs salgını nedeniyle iki ay önce futbol da dâhil spor faaliyetlerinin hemen hemen hepsi durduruldu. Birçok sporcuda, kulüp çalışanında ve yöneticide virüse rastlandı. Türkiye'de ilk başta seyircisiz oynatılan maçların ardından pozitif vakalar görünmeye başlayınca Süper Lig de ertelenmişti.

İki ayın ardından ne değişti?

İki aydır COVID-19 gerçeğiyle yaşıyoruz. İki ay boyunca gördük ki Türkiye dâhil birçok ülke salgını ciddiye almadı. Zorunlu sektörler dışında birçok sektörün faaliyetleri devam ettirilerek işçiler riske atıldı, sağlık çalışanlarına gerekli koruyucu ekipmanlar sağlanmadı. Salgın birçok ülkede başarısız bir şekilde yönetildi ve iki ayın sonunda ölüm Türkiye'de 4 bini, tüm dünyada 350 bini geçti.

Bilim insanları ikinci dalga uyarısı yaparken hükümet bir de normalleşme tartışması başlattı. AVM'ler, kuaförler açıldı, sınavlar erkene çekildi, turizm sektörü hazırlanmaya başladı, sokaklar ve kent merkezleri hiç olmadığı kadar kalabalıklaştı. 1 Haziran'dan itibaren de hafta sonu ve seyahat kısıtlamaları da kaldırılıyor.

Türkiye Futbol Federasyonu da bu normalleşme tartışmasına girdi. Oyuncularda, çalışanlarda ve yöneticilerde yeni vakalar görülmesine rağmen TFF 12 Haziran'da ligin başlatılacağını açıkladı.

Top kimde?

Liglerin başlatma kararı duyuruldu ama herkes yaşanacak sorumluluğu almamak için

topu birbirine atmaya başladı bile. TFF Başkanı Nihat Özdemir “Cumhurbaşkanı, Bakanlar ve Bilim Kurulu ile görüştük, birlikte istişare ettik.” derken Bakan Koca “Karar vermesi gereken federasyondur. Federasyon bu kadarı alıyorsa bundan sonraki sorumluluk da federasyonundur.” diyerek sorumluluğu TFF’ye attı. Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Levent Akın ise “Futbol Federasyonu Bilim Kurulu tavsiyesi diyor; bizim böyle bir tavsiyemiz de kesinlikle söz konusu değil.” diyerek alınan kararda bilim kurulunun olmadığını göstermiş oldu.

Peki, şimdi bu kararın sorumluluğu kimde? Veya TFF bu kararı alırken futbolculara, teknik direktörlere, bilim insanlarına danıştı mı? Hayır, danışmadı çünkü futbolun asıl öznelerinin fikirleri farklı. Demir Grup Sivasspor’un teknik direktörü Rıza Çalimbay, “Ben liglerin başlama tarihini çok erken buluyorum. Bu tarihlerde olmaması gerekiyor. Çünkü şu anda halen risk var.” diyerek liglerin açılma tarihinin erken olduğunu dile getirdi. Konyaspor ve Yeni Malatyaspor takımları alınan kararın riskli olduğunu ve sahaya çıkmak istemediklerini belirttiler. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Vefik Arıca ise Süper Lig’in 12

Haziran’da tekrar başlatılmasının yanlış olduğunu belirterek kararın iptal edilmesi gerektiğini söyledi.

Para Sağlıktan Önce Gelir

Bilim Kurulu liglerin açılması konusunda bir tavsiyede bulunmamışken, son bir haftada birçok kulüpte pozitif vakalara rastlanmışken, Sağlık Bakanı topu federasyona atmışken bu kadar olumsuz görüş ve endişe varken “Nedir bu ısrar?” diye sormak gerekir.

Bizim de en çok beklediğimiz şey; tekrar statlara gidip, ekran karşısına geçip heyecanla maçları izlemek, marşlar söylemek, sevinmek, üzölmek... Ama durum bu kadar ortadayken, hiçbir şey kontrol altına alınmamışken en sevdiğimiz oyuncuların, sahada görünmeyen ama en büyük emeğe sahip çalışanların, her kareyi yakalayacağım diye uğraşan gazetecilerin sağlığından neden vazgeçelim? Biz insanların sağlığı için en sevdiğimiz şeyleri daha çok beklebiliriz. Ama sizin bu telaşınızı TFF Başkanı Özdemir “Bizim hep aldığımız kararların bir tarafı da ekonomidir.” diyerek açıkladı. Futbol piyasasında dönen paralar için futbolcuların, çalışanların, kulüp yöneticilerinin sağlığı hiçe sayılıyor.

HALKEVLERİ

Bülteni 2020 Haziran

GEZİ 7 YAŞINDA

